

Ørsk. Økl. pasjon. n. hist. te.

KAMERATSKAP

103804

BREV NR. 4. TIL GAMLE VENNER.

VÅREN 1992

MOT VEIS ENDE - - -

Når man idag forsøker å sette ord på begivenheter som ligger 50 år og mer tilbake i tiden rammes man lett av den følelse at "luften er gått ut av ballongen". Det truende verdensspøkelset, kommunismen, er forsvunnet som en ånd i en fillehaug.

Det sa nærmest bare poff - - -, og så var det hele over.

For Europa er det nye problem blitt hvordan i all verden man skal få ryddet opp i fillehaugen.

For vår del plages vi av daglige påminnelser om at landsvikstemplet opprettholdes praktisk talt uendret, men også her sniker det seg inn en følelse av tomhet. Kan vi egentlig forvente at noen skal interessere seg for et gjeng med gamlinger som evighdelig kverner rundt om en angivelig urett som skal være begått mot dem for snart 50 år siden? Begynner ikke dette å ligne mer på sutring enn på folkevevt?

I et TV-program for noen tid siden, hvor "det annet syn" skulle få komme til ordet, noe som blev mesterlig avledet av en rutinert programleder, var det en deltager i panelet, formodentlig en gammel-kommunist, som gav uttrykk for at NS-folk og frontkjempere burde være takknemlige for at de hadde sluppet så billig ifra etterkrigsoppgjøret. Hadde oppgjøret funnet sted på sydlige breddegrader ville de fleste ha dinglet i lyktestolpene. Et visst glimt i øyet kunne tyde på at det ikke skulle ha vært ham imot.

Selvfølgelig hadde han rett! Ganske visst forekom det voldelige utskjelser, ille nok for dem som personlig blev rammet, men vi bør uten videre kunne innrømme at seiereherrens reaksjoner ikke blev stort verre enn vi hadde ventet, særlig når vi har i erindring den rykteflom som i krigstiden blev skapt gjennom den psykologiske krigføring, og som vel-regisert blev fulgt opp av pressens hetskampanje under "retts"-oppgjøret. Tyngst rammet nok dette familiene som satt utenfor piggråden, lenge uten noen kontakt med sine kjære, og som måtte holde det gående omgitt av en opinion som i årevis blev pisket opp av denne umettelige hyentørst. Livstidsdom rammet alle de eldre som blev dømt fra gård og grunn og jaget fra sine arbeidsplasser. De færreste hadde krefter til omskolering og omlegging av tilværelsen.

Frontkjemperne så vel på fangenskapet nærmest som en naturlig konsevens av det militære nederlag. De tok med seg sin orden og disiplin inn i fangeleirene. På forhånd var de godt trenet i å være sultne. Kameratskapet kunne ingen fradømme dem.

Livstidsdom skulle også landsvikstemplet være. Det følger oss livet ut som en møllestein rundt halsen. Det er denne stempling som alle finner mest utålelig.

Hvor mange innser idag at hovedmotivet bak alle våre handlinger var "kampen mot bolsjevismen"? Hvem forstår at vi forsøkte å forhindre at halve Europa skulle havne under kommunistisk åk, og at resten av verden skulle oppleve en endeløs rekke av kriger og revolusjoner? Alt skapt av den 2. Verdenskrigs seierherre!

Hvem tenker på at norske frontkjempere, sammen med kamerater fra de fleste europeiske land, holdt stand på Østfronten i det forfengelige håp at når Vestmaktene nådde frem så skulle man sammen sørge for å trenge Sovjet tilbake. Lite ante de om at demarkasjonslinjene var avtalt på forhånd. Forsvaret av den polske stat var Vestmaktens påskudd til å utløse den 2. Verdenskrig. Landet skulle få 45 års kommunistisk undertrykkelse som tåkk for hjelpen, før det omsider blev en del av "fillehaugen". Alt uten at

garantistene la to pinner i kors for å redde sine allierte venner. I freds- og frigjøringsrusen danset rest-Europas folk på ruinene av de sovjet-okkuperte Øststater, mens millioner ankom i bølger av deportasjoner og voldshandlinger. Et glemselens slør er trukket over det hele - - - Vi har intet problem med å erkjenne at vi ikke blev hardest rammet.

Under krigens gang ønsket frontkjemperne å danne et frontkjemperforbund, men blev stående ved at dette burde utsettes til de som gjorde krigsinnsats på den motsatte side kom hjem og kunne delta.

Da det hele var over og frontkjemperne pent og fredelig hadde latt seg internere i sine fangeleire trøstet noen seg med at dette nok snart gled over. De norske soldater fra den annen side hadde jo selv følt krigens harde virkelighet på pelsen, så de ville nok forstå. Litt ridderlighet overfor en slagen motstander inngikk sikkert også i deres soldatopplæring. Så naiv kunne man altså være, og i fangeleire råder da også en særegen psykologi.

Frontkjemperne føler at de lever med en uoppgjort gjeld til de kamerater som mistet livet under innsatsen for Europa. Man vet hvor mange av dem falt og fant sin grav, selv om disse senere er blitt utslettet. Man håper at disse gravsteder kan bli markert så de kan gjenfinnes av slekt, venner og efterkommere.

Ingen har senket seg så lavt at man har nektet oss som overlevet, gravplass på en norsk kirkegård når vår tid er ute. Krigsmonumenter eller bautasteiner har ingen tenkt seg. Dertil vet nok norske frontkjemperne for meget om krigens elendighet. Denslags er bare oppstått i hodene på massemedienes åtselgribber og de som gjerne vil tro på denslags.

Men kanskje frontkjemperne burde bekymre seg mindre om minnesteder og utvendige symboler og heller konsentrere seg om sitt og andres eftermæle?

Minnesteder som ikke æres, tjener ingens ære!

Det gjelder vår heder!

Det gjelder eftermæle til slekt og venner som i tidens løp er gått bort!

Det gjelder frem for alt våre falnes minne!

I mange år har INO, (Instituttet for Norsk Okkupasjonshistorie), med sin håndfull trofaste medarbeidere, vært de eneste som har presentert vårt syn på krigshistorien. Lenge har de statsunderstøttede samtids"historikere" overdøvet alle motforestillinger, men nu begynner yngre historikere å komme på banen, og de lar seg ikke styre av annet enn sine krav til objektivitet. Det er oppmuntrende å konstatere at meget av det de graver frem bekrefter vårt syn på historien. Vi tåler meget vel sterk belysning. Men tiden renner ut og vi tvinges til å innse at landsvikstemplet vil følge oss til veis ende.

Det er derfor viktig at det finnes en løsning som sikrer fortsatt historieforskning på de områder som angår oss, også efter at vårt timeglass har rent ut. Viktigst er det at historien ikke får anledning til til å gjenta seg dersom Norge atter en gang skulle havne i stormaktsinteressens krigsspill. Det må ikke atter skje med en politisk ledelse som ikke forstår den historiske sammenheng og krigens ubønnhørlige lover! Den smule overlaster vi har lidd vil neppe interessere noen nevneverdig ut over vår tid, men forstår man historien så vil man også forstå at vår innsats intet hadde med landsvik å gjøre. Tvert imot!

INO legger nu grunnlaget for en stiftelse som skal støtte slik forskning inn i fremtiden. INO's formålsparagraf utelukker enhver befatning med dagens politiske virksomhet. Den nye stiftelse vil koste meget store oppoffrelser om man skal lykkes, og INO fortjener all den støtte vi kan yte! Våre handlinger i krigstiden hadde sin rot i sterke ungdommelige følelser, i tro og overbevisning. Å hevde at det ikke hadde noe med politikk å gjøre, ville redusere oss til en gjeng med leieknekter, og det var vi da sannelig ikke!

Så får det da vise seg hvor høyt vi verdsetter vår egen og våre falnes heder!

Med vennlig hilsen:

